

Editorial

Milí farníci,

v měsíci květnu slavíme mnoho významných událostí a tradic, které jsou spojené s úctou k Panně Marii. Naše farnost se v tomto měsíci zapojuje do mnoha aktivit, jako jsou mariánské procese, modlitby růžence, nebo vystavení Nejsvětější svátosti.

Květen je pro nás příležitostí k vyjádření naší lásky a úcty k Matce Boží. Připomíná nám, jakým způsobem nám Panna Maria pomáhá v našem každodenním životě a jak je stále přítomná v našem životě jako naše nebeská matka.

V tomto měsíci nás Panna Maria přivádí k Ježíši, aby nás vedl a ochraňoval na cestě našeho duchovního růstu. Proto je to pro nás příležitost k přiblížení se k Bohu a k prohloubení naší víry a spirituality.

Přeji vám všem požehnaný měsíc květen a věřím, že naše společné aktivity a modlitby vám pomohou přiblížit se k Panně Marii a k Ježíši, který je naším Pánem a Spasitelem.

S pozdravem a přáním požehnaného měsíce května,

ChatGPT

Vážení čtenáři,

při přípravě každého čísla našeho farního zpravodaje se přistihnu, že se dostávám do jakéhosi automatismu. Přichází myšlenkové vzorce typu – květen – mariánský měsíc, bylo by dobré napsat k tomu to a ono, přidat ještě zmínku o tomto apod. Ozývající se jaro, jakoby u mě tyto tendence umocňovalo. Proto jsem požádal o editorial v současnosti toliko diskutovaný chatGPT, což je počítačový program, určený k automatické komunikaci s lidmi, volně dostupný na internetu. Program dostal úkol napsat krátký úvodník pro farní časopis s tematikou měsíce května. Posuďte výše sami, jak dalece se mu to povedlo, z mé strany nedošlo k žádným úpravám. Přeji si, abychom si vždy uvědomovali, kým skutečně jsme, děti Boha, který se o nás stará, a abychom k Bohu nepřistupovali v automatických vzorcích, nebo jako k automatu na přání.

Přeji vám inspirativní čtení,

Tomáš Pavela

SLOVO KNĚZE

Naše postoje na mši svaté

Už několikrát jsme mluvili o mši svaté, o postojích a o důležitých momentech mše svaté. Naše úkony mají vyjadřovat jednotu liturgického společenství. Otec arcibiskup Jan Graubner nám nedávno v instrukci k postojům při mši svaté dal několik podnětů (*Mons. Jan Graubner. Liturgická instrukce k postojům při mši svaté. Praha, 9. ledna 2023.*). Uvedu je postupně a budu je komentovat vzhledem k našim poměrům.

Liturgické postoje

Protože jsme před časem zavedli ve farnosti společné pravidla ohledně postojů při mši svaté, rád bych některé akcenty z instrukce připomenul a také upřesnil, jak je budeme vykovávat v naší farnosti.

Jedním z důležitých akcentů instrukce jsou slova pana arcibiskupa: **„Především vstávání, či klekání nedělejme současně s recitací, ale dejme tomu svůj čas.** Například k evangeliu vstáváme, když se začne zpívat aleluja s veršem. Pokud se zpívá sloka písně, vstaneme hned po skončení zpěvu, dříve než začne kněz s pozdravem: Pán s Vámi.“

Otec arcibiskup v instrukci dodává: „Nebudeme vstávat při odpovědi po přípravě darů *At' je přijme ke své slávě...*, ale až po jejím skončení. Kněz počká, až všichni vstanou a teprve pak začne modlitbu nad dary.“

V tomto duchu bych rád upřesnil, že po slovech proměňování (konsekrace), kdy klečíme, vstaneme spolu s knězem hned před výzvou „Tajemství víry“, aby naše odpověď nebyla doprovázená hřmotem při vstávání. Nejlépe bude, když povstaneme spolu s knězem, který po slovech proměňování poklekne a hned vstane.

Připomínám, že od tohoto momentu po celou dobu eucharistické modlitby stojíme. Vyvrcholením eucharistické modlitby je zvolání kněze s pozvednutým kalichem a hostií *Skrze něho a s ním v něm...*

Podobně, ale v opačném garde bude při recitaci nebo zpěvu Beránek Boží. Při jeho recitaci nebo zpěvu stojíme a klekáme, až když recitaci nebo zpěv skončíme, po slovech „...daruj nám pokoj“.

Pochopitelně, osoby, zvláště starší, které mají potíže se vstáváním, mohou v průběhu bohoslužby sedět. Přesto by však mohli vyjádřit svoje spojení s ostatními třeba tím, že při klekání anebo při slovech proměňování (když ministranti zazvoní) udělají mírný úklon hlavou.

Svaté přijímání

Otec arcibiskup v instrukci vysvětluje, jak přistupujeme a přijímáme svaté přijímání: „Kdo si jde pro požehnání při podávání sv. přijímání, prosím, aby si dal prst na ústa. Kdo přijímá na ruku, ať má obě ruce volné, čisté a bez rukavic, ruce položí na sebe, a to tak, že pravák položí pravou ruku pod levou, aby hostii položenou na levou ruku mohl uchopit pravou rukou a vložit do úst dříve, než odejde na své místo. Levák přijímá hostii na pravou ruku. Kdo nese na rukou dítě, nebo přichází o berlích, ať přijímá do úst.“

Otec arcibiskup také připomíná, aby recitace společných textů probíhala jednotně, a to vyžaduje také vzájemné naslouchání.

A poslední myšlenkou otce arcibiskupa je: „Pokud přijdeme do kostela, kde je jiná tradice, přizpůsobíme se. Je to náš přínos do vytváření liturgického společenství.“ Nezapomeňme tedy, prosím, v naší farnosti, ve všech kostelích vykonávat úkony jednotně. Pokud však navštívíme jinou farnost, kde je to jinak, přizpůsobme se tomu, jak to mají u nich.

Ján Halama SVD, farář

Seriál: 120“ o liturgii

Vstupní obřady

(7) Gloria

Pokaždé, když ve mši svaté zazpíváme chvalozpěv Sláva na výsostech Bohu, dýchne na nás kus Vánoc. A dneska Vám prozradíme, proč.

Chvalozpěv Sláva na výsostech Bohu, který mimo dobu adventní a postní zpíváme o nedělích a svátcích, je vlastně jednou z nejstarších mimobiblických křesťanských písní. Setkáváme se s ní už na počátku pátého století, kdy doprovázela ranní modlitbu. A protože na ranní

modlitbu často navazovala mše, přeskočil tento hymnus na začátek eucharistické bohoslužby.

První slova jsou doslovnou citací Lukášova evangelia. Jedná se o zpěv, kterým při narození Ježíše Krista chválí Boha nebeské zástupy: „*Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.*“

Dokumenty ze šestého století mluví o tom, že nejdříve se tento hymnus používal pouze při půlnoční mši o slavnosti Narození Páně. A až později papež Symmachus stanovil, že gloria má znít také při nedělních mších a o svátcích mučedníků.

Když dnes zpíváme *Sláva na výsostech Bohu* v našich kostelích, chválíme Boha jako ti, kdo byli shromážděni Duchem svatým ke chvále Boha Otce a Beránka. Na začátku mše svaté tedy nevyznáváme pouze naše hříchy, ale vyznáváme také slávu Boha, který je přítomný a kterého má slavení liturgie oslavit.

P. Petr Soukal

*Zdroj: www.liturgie.cz/video/a/120-o-liturgii
Pro časopis Bartoloměj přepsal Martin Prokop*

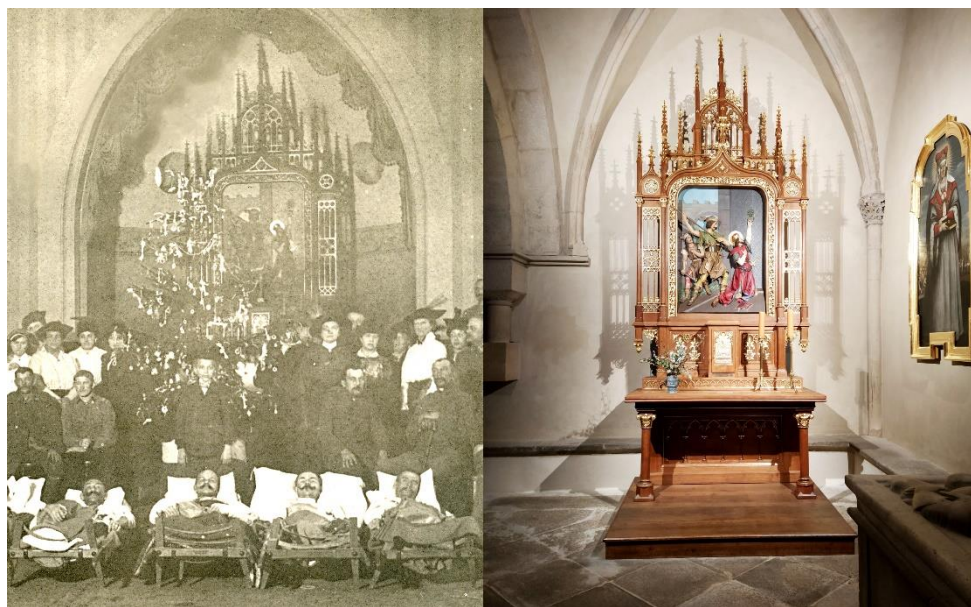
Příběh oltáře sv. Václava

O oltářích kolínského chrámu sv. Bartoloměje bylo napsáno (a bezesporu ještě bude) mnohé. Dovolte i mně přispět troškou do mlýna.

Poněkud stranou (a to i zájmu) stojí v severní podvěžní kapli oltář sv. Václava. Jeho příběh je však zajímavý. Začal se psát na počátku dvacátého století na úplně jiném místě města.

Koncem roku 1906 zakoupila místní školní rada od Ing. V. Kroutila kus zahrady na Pražském Předměstí, na vyvýšenině nad Císařovsí. Měla zde vyrůst nová školní budova pro západní školní obvod města. Stavební plány na ni vypracoval městský inženýr Antonín Hlaváček (či přesněji technické oddělení městského úřadu – městská technická kancelář, kterou vedl) a koncem léta roku 1907 se započalo s pracemi. Do Vánoc byla hrubá stavba hotová. V září 1908 byla nová budova Obecné školy

smíšené západního obvodu otevřena (dnes Základní škola, Kmochova 943 – pro Koliňáky stále „západka“).

Oltář sv. Václava ve školní kapli „západní“ školy, v době první světové války, kdy se zde nacházel vojenský lazaret (vlevo) a jeho dnešní podoba v chrámu sv. Bartoloměje (vpravo). Foto SOka Kolín a Jaroslav Pejša

Za školou byla postavena také prostorná tělocvična, jejíž součástí byla i školní kaple. Dodnes ji můžeme, jako nevelký polygonální přístavek k tělocvičně, vidět z Jaselské ulice. Od vlastní tělocvičny, která při mších sloužila jako „kostelní loď“, ji oddělovala železná opona. „Západka“ byla tak jedinou kolínskou školou, která měla vlastní kapli (ostatní školy byly svázány s nějakým blízkým kostelem).

Do nové kaple byl pořízen i nový oltář, zasvěcený sv. Václavu. Věnovala ho paní Marie Pernerová (byť ve školní kronice je zapsaná jako Anna). Kdo byla ona žena? Narodila se v Kolíně v roce 1828 jako dcera Josefa Morstadta. Jejimi nevlastními bratry (z prvního manželství jejího otce) byli astronom Josef Morstadt (1797–1869), podle něhož se jmenuje i jedna z planetek, a vynikající vedutista Vincenc Morstadt (1802–1875), známý svými malebnými pohledy na česká města. Ona sama se provdala za Václava Perneru, mladšího bratra slavného stavitele železnice z Olomouce do Prahy Jana Perneru (1815–1845).

Přispívala na bohubilé účely (i kostelu sv. Bartoloměje) a krátce před smrtí se rozhodla věnovat nemalou částku na kapli zmíněné školy.

Kapli (i školu) vysvětil 29. listopadu 1908 Josef Sládek, farář ve Svojsčicích a vikář kolínského vikariátu. Toho se již ale Marie Pernerová nedočkala. Zemřela ve věku osmdesáti let jen několik dní předtím, 24. listopadu. Pohřbena byla na kolínském hřbitově do mohutné neogotické hrobky, která zde stojí dodnes.

Za první světové války byl ve škole zřízen lazaret a kaple sloužila raněným. Po roce 1918 byla zrušena. Ve třicátých letech zde po určitou dobu fungovala loutková scéna Okresního osvětového sboru (v bývalé kapli bylo jeviště, v tělocvičně hlediště), poté se z výklenku stal skládek. Oltář se dostal do chrámu sv. Bartoloměje. Původně se nacházel v Kokovské kapli, v roce 1966 se přestěhoval pod věž.

Jaroslav Pejša

Ze staré farní kroniky

Stává se tradicí, že slavení velikonoční vigilie v Kolíně začíná před západním průčelím chrámu sv. Bartoloměje, v prostoru mezi vstupním portálem a velkým křížem postaveným u ohradní zdi. Možná právě letos při té příležitosti někoho napadlo, jak a proč se právě zde ocitl tento kříž. Zápis ve farní kronice z roku 1885 pořízený tehdejší děkanem Janem Svobodou o tom prozrazuje následující:

„Když morová rána roku 1713 v celé zemi strašně zuřila, že v ní jen v Praze 37 000 osob bylo zachváčeno, zaslíbilo se město Kolín, že chtí na budoucí rok k obrazu svatého Salvátora do Chrudimi putovati, což také 16. června 1714 podnikli. Osob 383 putovalo do Chrudimi. Po navrácení dal magistrát při děkanskm kostele dubový sloup s obrazem Ecce Homo postaviti pro paměť, který léta 1801 za děkana Čapka byl obnoven. Když jsem při mém dosazení do Kolína za kaplana jal se děkanský kostel 1852 opravovati, dal jsem zetlelý ten sloup odstranit a obraz Ecce Homo obnovit a na pilíř kostelní pro paměť upevnit s tím úmyslem, že co rodák chrudimský svým časem s pomocí Boží důkladný kříž budu hledět na tu památku postaviti. Ač již dříve jsem kříž ten koupil a v kostele ostal uložený, pro všeliké překážky nepřišlo to k provedení, až letos. Z kamenů z kostela snešených dal jsem pod ten kříž v srpnu podstavec učinit a po

uradění se s architektem Mockrem dal jsem jej ne tam, kde dříve ten sloup pod okapem stával, ale proti portálu postavit, 20. srpna 1885. A poněvadž 5. září započala zde svatá misie, zadal jsem na pokynutí p. rektora misie nového p. arcibiskupa, by přijal na ukončení té misie ten kříž posvětit, to se stalo 14. září 1885.“

Popis příjezdu pražského arcibiskupa Františka Schönborna, jmenovaného na stolec sv. Vojtěcha krátce předtím, jeho slavného uvítání a samotného svěcení tentokrát vynecháme, neliší se zase tolik od líčení obdobných událostí, které v této rubrice byly již dříve publikovány. Raději se zmíníme o tom, že společně s křížem byla posvěcena také kopie milostného obrazu Nejsvětějšího Salvátora. Originál tohoto zázračného obrazu se nachází v děkanském chrámu v Chrudimi a už od 17. století se k němu pravidelně konaly poutě. Byly mu připisovány uzdravující schopnosti, a proto byl zvláště ctěn v době morových epidemií, jak je ostatně i výše zmíněno v zápisu ve farní kronice. Děkan Svoboda jakožto rodák z Chrudimi tento obraz dobře znal a proto již v roce 1884 nechal zhotovit jeho kopii. Do farní kroniky o tom napsal toto:

„Dle fotografie zázračného obrazu sv. Salvátora v Chrudimi dal jsem pro zdejší děkanský kostel u malíře Vysekala obraz zhotoviti, který 16. února [1884] sem byl přivezen. Pak jsem dal k tomuto obrazu skvostný rám z tvrdého bílého dřeva zhotoviti a rád bych budoucí jaro na oltář Pána Ježíše, dá-li Pán, slavně jej usadil.“

Návštěva pražského arcibiskupa v kolínské farnosti byla skvělou příležitostí k tomuto „slavnému usazení“. Dejme ještě jednou slovo farní kronice:

„Jak již povědíno, byl obraz sv. Salvátora pro Kolín určený dne 14. září 1885 od p. arcibiskupa Schönborna, sem k tomu pozvaného, odpoledne před pátou hodinou před portálem děkanského kostela slavně posvěcen a pak po posvěcení Kříže od jinocha na kůru před arcibiskupem do kostela nesen a na oltáři sv. Floriána prozatím uložen. Druhý den nato o šesté hodině večer byl za hlaholu zvonů v slavném procesí na oltář sv. Kříže donešen a tu usazen, na to pak zapěl Te Deum laudamus. Na tento svatý obraz darovala paní Terezie Latzlová krásný věnec ve Vídni zhotovený.“

A my můžeme již jen doplnit, že v Řeznické kapli, na oltáři sv. Kříže se tento obraz nachází až do našich dnů.

CHRÁM SV. BARTOLOMĚJE

Šperlinkovská kaple

Šperlinkovská kaple získala jméno po vlivné rodině Šperlinků, v této kapli se také nachází jejich rodinná hrobka.

Dnešní oltářní obraz sv. Barbory pochází z roku 1801 od Josefa Kramolína. Od J. Kramolína jsou i obrazy sv. Vojtěcha a sv. Prokopa na pilířích presbytáře.

Oltář sv. Barbory

Horní část oltáře tvoří početná skupina andělíčků, autorem je Ignác Rohrbach. Uprostřed andělíčků je zlatý pohár s posvěcenou hostií a zářícími paprsky.

Centrem naší pozornosti je oltářní obraz sv. Barbory. Její příběh nemá žádný historický základ, žila prý v Malé Asii ve 3. století a je vyprávěn ve Zlaté legendě. Památka sv. Barbory byla odstraněna z církevního kalendáře.

Protože ke cti sv. Barboře bylo vytvořeno množství uměleckých děl, obrazů, soch i pověstný chrám sv. Barbory v Kutné Hoře, je vhodné uvést legendární příběh.

Otec sv. Barbory byl pohanský šlechtic. Aby otec od krásné dcery odradil nápadníky, postavil věž s dvěma okny a dceru do věže zavřel. Barbora v otcově nepřítomnosti dala přistavět třetí okno. Do věže byl tajně vpuštěn kněz přestrojený za lékaře – Barbora

byla pokřtěna. Otec po svém návratu se zeptal, proč třetí okno. Barbora vysvětlila: Bůh – Boží Trojice = Otec, Syn, Duch svatý. Otec se rozzuřil, Barbora uprchla, její úkryt vyzradil pastýř. Barbora odmítla vzdát se víry, byla mučena. Když otec sťal Barboru mečem, byl zabit bleskem a jeho tělo bylo bleskem stráveno.

Svatá Barbora byla patronkou horníků, dělostřelců, ochránkyní proti bouři a blesku, proti požáru, hasičů, kovářů, slévačů zvonů, proti náhlé smrti.

Sv. Barbora je také jako křesťanka zobrazována s mešním kalichem a hostií. Takto je sv. Barbora zobrazena na sousoší vlevo před kostelem Nejsvětější Trojice v Kolíně.

Na závěr krásný lidový zvyk – před Vánoce 4. prosince trhají dívky třešňové větvičky – barborky pro štěstí – rozkvetlé přinášejí radost.

*Na základě studia odborné literatury: Josef Dušek
Fotografie: Josef Čáslava*

SLOVNÍK KŘEŠŤANSTVÍ

Dnes si popíšeme některé druhy duchovních činností, liturgických a jiných úkonů.

apoštolát – Z řec. *apostellein*, „odeslat“, „poslat“; posláni. V nejširším smyslu mimořádný úřad, který dal Kristus apoštolům k hlásání evangelia a k založení církve. V užším smyslu církevní řádný úřad a moc udělená biskupům nad určitým ohraničeným obvodem pro plnění jejich hlavního úkolu, tj. hlásání a šíření víry (evangelia).

– Apoštolát **laický**: podíl laiků na apoštolském poslání církve. Význam laického apoštolátu vzrostl po 2.vatikán. koncilu. Od r. 1972 jsou laikům přístupny i nižší hierarchické úřady lektora a akolyty.

apoštolské požehnání – Papežské požehnání spojené s plnomocnými odpustky. Udílí je papež, ale může k jeho udílení zplnomocnit biskupa nebo i kněze. Uděluje se třemi prsty, symbolizujícími Nejsvětější Trojici. Je udělováno kajícím křesťanům v nebezpečí života.

benedikce – Z lat. *bene*, „dobře“, *dicó*, „vyřknout“, „zaslíbit“; *benedictio*, „žehnáni“; žehnáni věcí nebo osob. Provádí je biskup, kněz nebo jáhen. Spočívá v modlitbě a bývá někdy provázena symbolickými gesty, jakým je znamení kříže učiněné rukou, pokropení svěcenou vodou, případně okuřování kadidlem. V katolické církvi jde o svátostinu.

exkomunikace – Lat. *excommunicatio*. Jedna ze tří cenzur, tj. kárných trestů (na rozdíl od smírných trestů): exkomunikace, interdikt (klatba) a suspenze. Je prvním a nejtěžším nápravným trestem, který církev udílí za závažné přestupky (odpadnutí od víry, blud, rozkol, potrat aj.). Nástup exkomunikace působí, že postiženému je zakázáno účastnit se jakékoliv služby ve slavení eucharistie nebo jiného kultovního konání, udílet svátosti a svátostiny, přijímat svátosti, dovoleně vykonávat (zastávat) církevní úřady, služby nebo jakékoliv jiné činnosti, nebo vykonávat úkony církevní správy. Nejde a nikdy nešlo o „vyloučení“ z církve (které katolické církevní právo nepřipouští), takový překlad byl proto vždy chybný.

exorcismus – Z řec. *exorkizein*, „vymítat“. Obřad, kterým je démon ve jménu Boha vyzýván, aby opustil nějakou osobu, zvíře nebo místo a neměl nad nimi žádnou moc. Zakládá se na tom, že Ježíš sám exorcismus prováděl (Mt 8,39; 12,22) a pověřil tím i apoštoly (Mk 16,17;

Mt 10,8). Církev později zavedla exorcistát jako stupeň nižšího svěcení kleriků (od r. 1972 se neuděluje). Vzhledem k choulostivosti předmětu a možnosti zneužití nemůže nikdo, kromě obřadu křtu (exorcismus je částí křtu /od 4. stol./, tzv. **malý** exorcismus, abrenunciace), provádět exorcismus (**velký – slavný**) bez výslovného povolení biskupa. Ten je udělil jen příkladně zbožnému, vzdělanému a bezúhonnému knězi (CIC 1172). Církev užívá exorcismus při svěcení olejů a vody na Zelený čtvrtek, neboť příroda od prvotního hříchu úpí pod mocí ďábla, je pod jeho vlivem.

koncelebrace – Z lat. *com-celebrare*, „společně slavit“. V užším, svátostném smyslu slova znamená společné slavení mše svaté více nositeli kněžské moci, přičemž konsekrační slova říkají společně. V širším (a liturgickém) smyslu znamená společné konání liturgie pod vedením jednoho hlavního celebranta. Zatímco ve východní církvi se tento způsob bohoslužby vždy užíval, v církvi latinské bylo dlouhou dobu zvykem koncelebrovat pouze při svěcení kněží nebo biskupa. 2. vatikánský koncil při liturgické reformě podpořil koncelebraci i při jiných příležitostech, aby vyzdvihl vzájemný svazek kněží navzájem a s lidem a jejich účast na jedinečném kněžství Ježíše Krista.

konfirmace – Z lat. *confirmare*, „upevnit“, „posílit“. Jiný název svátosti biřmování. Název odtud, že pokřtěný je ve svátosti upevněn ve víře přijetím plnosti Ducha svatého.

konsekrace – Z lat. *consecratio* - "posvěcení", "zasvěcení".

1. proměnění (transsubstanciace) chleba a vína v tělo a krev Ježíše Krista při mši svaté;
2. vysvěcení biskupa;
3. slavnostní svěcení kostelů, oltářů, mešních kalichů, paten a zvonů s použitím křížma a prováděné biskupem, na rozdíl od jednoduchého svěcení kostelů, kaplí a upomínkových předmětů, prováděného jenom knězem;
4. svěcení panen - slavnostní biskupské žehnání Bohu zaslíbených dívek. Nepoužívá se při něm pomazání sv. olejem.

konverze – Z lat. *conversio*, „obrácení“, „vnitřní obrat“. V katolické terminologii akt opětovného → obrácení k církvi u člověka, který od ní odpadl a po vykonání určených obřadů je znovu přijímán. Obecně také ve smyslu obrácení na víru, přestoupení z jiné církve do katolické církve. V přeneseném smyslu i nové myšlení, vnitřní duchovní obrat.

lavabo – Lat. „budu se mýt“, z lat. *lavātiō*, „mytí“, „koupel“. Dnes jen symbolické omývání rukou kněze při mši svaté po přípravě darů. Výraz je odvozen z prvního slova (Ž 25) modlitby, kterou kněz recituje, zatímco vykonává úkon mytí. Symbolika: kněz má přikročit k uskutečnění eucharistické oběti jen s čistýma rukama a s čistým srdcem;

ministerium – Lat. „služba“, „úřad“, „úkol“. Svěřené posláni církve. **Ordinované** ministerium označuje funkce vykonávané biskupem, knězem, diákonem nebo kazatelem. Jde o výsluhu svátostí a o zvěstování slova Božího. **Neordinovaná** ministeria jsou svěřována příslušně vzdělaným laikům: katecheze, pomoc lidem v nouzi, misie, správní vedení obce (např. lektor).

misie – Z lat. *missio*, odvozeného z *missus*, „poslaný“. Výrazem se označuje úkol, který má celá církev a každý jednotlivý věřící z moci křtu, a to zvěstovat a dosvědčit všem lidem poselství spásy, zvláště v těch zeměpisných oblastech a v těch kulturních prostředích, které zůstaly mimo vliv evangelia (tzv. **vnější** misie). V našem kulturním okruhu znamená misie také tradiční způsob několikadenní duchovní obnovy farnosti, které pořádají zejména řeholníci (tzv. **vnitřní** misie).

pastorace – Z lat. *pastor*, „pastýř“. Osobní duchovní péče o členy křesťanských obcí. V NZ je uváděna mezi duchovními dary (charisma). Osoby pověřené pastoračí (zpověď, rada, pomoc v osobní nouzi, duchovní vedení) se nazývají presbyteři.

posvěcení – /**konsekrace**/ Lat. *consecratio*. **1.** obřad, kterým se převádí osoby, věci nebo místa z oblasti profánní do oblasti sakrální (Boží) tak, že jsou natrvalo určeny službě Bohu nebo kultu. Katolická církev koná konsekraci (svěcení) biskupů, kněží a jáhnů jako obřady udělování svátostí; dále světí i kostely, oltáře, zvony, paramenty. V eucharistické liturgii je posvěcení ústředním okamžikem, ve kterém se chléb a víno promění v tělo a krev Kristovu; **2.** přechod ze stavu hříchu do stavu nového člověka, k němuž dochází působením milosti, a postup v dokonalosti zachováváním evangelijních rad.

Jan Vosáhlo

Příběhy z historie veltrubské farnosti

Nové zákony

10. června **1868** byl v říšské radě ve Vídni schválen nový zákon o manželství, který umožňoval úřední sňatky. Vypracoval jej poslanec Mühl, který sám byl katolíkem. Zákon považoval manželství pouze za smlouvu mezi dvěma lidmi, kterou podepíší na úradě za přítomnosti dvou svědků. Dále povoloval smíšená manželství katolíků, protestantů a židů, definoval i podmínky ukončení takového manželství a vnesl tak rozkol mezi církevní a světskou moc. Velká změna v tomto roce proběhla ve školství. Byl zrušen konkordát, a řízení, správa a dohled nad školami přešel na stát. Círvi zůstalo vyučování náboženství a možnost zřizování církevních škol. Vznikly zemské, okresní a místní rady, v nichž měla církev svého zástupce. 1869 začal platit Hasnerův zákon, který popsal nové organizování školství a zavedl funkci ředitele školy. Tento zákon s obměnami platil až do roku 1948.

Kanonická vizitace veltrubské farnosti od tohoto roku probíhala na faře a v kostele, ve škole byli žáci zkoušeni pouze ze znalosti náboženství. V roce 1876 je povolen pohřeb žehem.

30. listopadu 1868 ve dvě hodiny ráno zemřela farská hospodyně Maria Pottvald. Narodila se v Praze v r. 1810 a 32 let sloužila jako farská hospodyně u P. Cvrčka. Byla pohřbena na zdejším hřbitově vedle hrobu sestry P. Josefa Cvrčka. V prosinci přišla obrovská vichřice, ve které se tvořily obrovské vzduchové víry (možná menší tornádo). Vichřice lámala stromy, brala střechy, převracela povozy a lidé na ulici se neudrželi na nohou a padali na zem. Na hřbitově se přelomil kříž, z kostelní střechy a z fary vichřice strhala krytinu a vytrhla dvě kostelní okna i s rámem.

Josef Sixta

Krátké zprávy

* V sobotu 22. dubna se konala jarní potravinová sbírka. Farní charita měla své stanoviště opět v Lidlu na Pražské ulici.

* Druhou neděli velikonoční 16. dubna v chrámu sv. Bartoloměje proběhl koncert v podání komorního smyčcového orchestru Subito, který pozval Archi do Kolína. *"Monika (Subito) s Bárrou (Archi) se potkávaly na hodinách sbormistrovství a už dlouhou dobu je lákalo společně tvořit i na pódiu. Kromě hudebních výletů do minulosti s pány Myslivečkem a Vivaldim zazní hudba současná – Gjeilo, Ollén, Reindl a další. Výtěžek poputuje na sbírku Darujte tón, jejíž cílem je vybrat prostředky na stavbu unikátních varhan v katedrále sv. Bartoloměje v Kolíně,"* bylo uvedena na facebookové pozvánce s tím, že příští setkání proběhne v Praze a bude-li vše ladit, nepůjde o spolupráci poslední.

* Ukrajinští bratři řeckokatolíci uctili Kristův hrob v kostele Nejsvětější Trojice a bohoslužbu Zmrtvýchvstání Páně slavili v neděli 9. dubna před úsvitem v 5:00 hod.

* První neděli velikonoční 9. dubna se chrámu sv. Bartoloměje konal Velikonoční koncert. Zazněla Exultate, jubilate W. A. Mozarta a Mše D rur Antonína Dvořáka v podání smíšeného pěveckého sboru ZUŠ Františka Kmocha v Kolíně Cantores Cantant a hostů: Ludmily Pergelové (*soprán*), Michaly Sáblikové (*alt*), Ondřeje Holuba (*tenor*), Pavla Kšici (*bas*), Petra Hostinského (*varhany*) a Jakuba Hrubého (*sbormistr*). Výtěžek z koncertu byl věnován na obnovu varhan v chrámu sv. Bartoloměje.

* Na Velký pátek 7. dubna se chrámu sv. Bartoloměje uskutečnila živá křížová cesta v podání farní mládeže. Fotografie jsou k dispozici na webové adrese: <http://stranik.cz/app/bartolomejkrizovacesta2023>

Kalendář akcí v květnu 2023

Májové pobožnosti v Kolíně budou po každé mši svaté v Nejsv. Trojici (recitované litanie) a také zpívané v úterý před začátkem mše svaté v 18:30 u sv. Bartoloměje a tamtéž v neděli po ranní mši svaté.

9. květen (úterý) – Termín zasedání redakční rady farního časopisu Bartoloměj.

13. květen (sobota) – při ranní mši svaté v 8 hod. v kostele Nejsv. Trojice bude možnost přijmout pomazání nemocných (vztahuje se na opravdu nemocné a starší osoby). Jde o přijetí svátosti, doporučujeme si předtím vykonat svatou zpověď.

14. květen (neděle) – Termín odevzdání příspěvků do farního časopisu Bartoloměj.

21. květen (neděle) – v 15 hod. bude koncert v kostele v Červených Pečkách.

25. květen (čtvrtek) – ekumenické modlitby ve farním komunitním centru v **18 hod** před slavností Soslání Ducha Svatého.

27. květen (sobota) – přijetí kandidátů katechumenátu (16:30), katedrála sv. Víta v Praze.

28. květen (neděle) – **Termín vydání dalšího čísla farního časopisu Bartoloměj.**

28. květen (neděle) – slavnost Soslání Ducha Svatého.

Májové pobožnosti u kapliček v obci Červené Pečky budou v každou květnovou sobotu v 18:30 hod. 6. května – Bohouňovice, 13. května – Bořetice, 20. května – Bohouňovice, 27. května – Bořetice.

Pozdější události:

2. června (pátek) – Noc kostelů – 2. června 2023.

První svaté přijímání dětí bude v **neděli 11. června 2023 v 10 hod.** v kostele sv. Bartoloměje v Kolíně.

Farní tábor pro děti bude v termínu **16.-22. červenec 2023 v klášteře v Zásmukách.**

Bartoloměj – farní časopis. Vydává Římskokatolická farnost Kolín, Brandlova 25, Kolín.
Redakční rada: Josef Dušek, P. Ján Halama, Katarína Jarošová, Martin Křídlo, Jaroslav Pejša, Martin Prokop, Tomáš Pavela, Tomáš Těmín.

P. Ján Halama: tel.: 604 294 247, e-mail: farnost-kolin@volny.cz

• e-mail: farninovinu.kolin@gmail.com • web: www.farnostkolin.cz • FB: facebook.com/farnostkolin

Číslo účtu farnosti: 3252369369/0800, variabilní symbol pro dárce: 1211638 (dle evangelia sv. Lukáše 6,38) případně v poznámce uvést: *dar pro farnost* (nebo jiný účel).

Autor fotografie na titulní straně: Lukáš Cvopa